

CENS DE NIUS D'ORENETA CUABLANCA

dimarts, 16 de juny del 2026

a les 8 del matí, a can Sostres

Cens de nius d'Oreneta cuablanca

Activitat oberta a la participació de totes les persones interessades. No cal tenir experiència en l'ornitologia. Només es tracta de buscar i comptar els nius existents.

Organitzat pel Grup d'ornitologia
en col·laboració amb el
Projecte Orenetes de l'ICO

El dimarts, 16 de juny, al matí, es va realitzar el cens de nius d'Oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*) en col·laboració amb el Projecte Orenetes de l'Institut Català d'Ornitologia.

Hi van participar tres membres del grup d'ornitologia.

Es van poder comptar 136 nius sencers, en 99 dels quals s'observà presència de polls o moviment d'exemplars.

Mentre el nombre de nius sencers ha augmentat en relació a l'any passat, el nombre de nius ocupats s'ha mantingut.

De tots els censos fets fins ara el màxim de nius ocupats va ser l'any 2009 amb 120 nius.

Els primers censos es van fer a iniciativa del grup d'ornitologia i es van fer els anys 2001 i 2005.

L'any 2007 es va iniciar el projecte Orenetes de l'ICO i, des d'aleshores, s'hi col·labora fent el cens cada any.

A continuació reproduïm una taula amb el nombre de nius ocupats d'aquesta espècie, comptats en els censos realitzats pel grup d'ornitologia, on es veu el descens en el nombre de nius ocupats després de l'any 2011 i la recuperació parcial de l'any passat i d'enguany.

ANY	NIUS OCUPATS
2001	88
2005	110
2007	109
2008	115
2009	120
2010	119
2011	103
2012	59
2013	64
2014	62
2015	39
2016	67
2017	73
2018	60
2019	69
2020	48
2021	56
2022	63
2023	64
2024	73
2025	100
2026	99

SORTIDA ORNITOLÒGICA ALS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ

Cinc membres del grup d'ornitologia de l'ANT participaren en la sortida als Aiguamolls de l'Empordà realitzada el dijous, 4 de juny.

Es va recórrer l'itinerari entre el Cortalet i el mas Matà, després es va arribar fins a la platja i es retornà al mas Matà.

Després es va anar als estanys Europa. Aquests s'omplen amb l'aigua regenerada per la depuradora d'Empuriabrava.

Finalment es va anar a l'estany de Vilaüt.

Al migdia es va anar a dinar, on es va fer la llista de les 73 espècies observades i, com havien avisat els pronòstics meteorològics, va començar a ploure. Per això no es va tornar a observar ocells a la tarda.

A continuació reproduïm la llista de les observacions amb algunes fotografies fetes pel grup.

Espècie	Nom científic	nombre
Oca comuna	(<i>Anser anser</i>)	X
Oca d'Egipte	(<i>Alopochen aegyptiaca</i>)	X
Ànec cullerot comú	(<i>Spatula clypeata</i>)	1
Ànec grisè	(<i>Mareca strepera</i>)	3
Ànec collverd	(<i>Anas platyrhynchos</i>)	X
Ànec cuallarg	(<i>Anas acuta</i>)	1
Xibec cap-roig	(<i>Netta rufina</i>)	2
Morell cap-roig	(<i>Aythya ferina</i>)	1
Faisà comú	(<i>Phasianus colchicus</i>)	1
Colom roquer	(<i>Columba livia</i>)	3
Tudó	(<i>Columba palumbus</i>)	X
Tórtora turca	(<i>Streptopelia decaocto</i>)	X
Cucut comú	(<i>Cuculus canorus</i>)	6
Falciot negre	(<i>Apus apus</i>)	X
Polla d'aigua comuna	(<i>Gallinula chloropus</i>)	X
Fotja comuna	(<i>Fulica atra</i>)	X
Camallarga comú	(<i>Himantopus himantopus</i>)	X
Fredeluga europea	(<i>Vanellus vanellus</i>)	1
Gavina corsa	(<i>Ichthyæetus audouinii</i>)	3
Gavià de potes grogues	(<i>Larus michahellis</i>)	X
Fumarell carablanç	(<i>Chlidonias hybrida</i>)	2
Xatrac comú	(<i>Sterna hirundo</i>)	1
Flamenc rosat	(<i>Phoenicopterus roseus</i>)	10
Cabusset comú	(<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	X
Cigonya blanca	(<i>Ciconia ciconia</i>)	X
Corb marí gros	(<i>Phalacrocorax carbo</i>)	2
Capó reial	(<i>Plegadis falcinellus</i>)	X
Martinet de nit comú	(<i>Nycticorax nycticorax</i>)	1
Martinet blanc comú	(<i>Egretta garzetta</i>)	X
Martinet ros comú	(<i>Ardeola ralloides</i>)	1
Esplugabous occidental	(<i>Ardea ibis</i>)	10
Agró blanc	(<i>Ardea alba</i>)	X
Bernat pescaire	(<i>Ardea cinerea</i>)	X
Agró roig	(<i>Ardea purpurea</i>)	X
Arpella comuna	(<i>Circus aeruginosus</i>)	X
Aligot comú	(<i>Buteo buteo</i>)	1
Puput comuna	(<i>Upupa epops</i>)	2
Abellerol comú	(<i>Merops apiaster</i>)	1
Blauet comú	(<i>Alcedo atthis</i>)	1
Gaig blau comú	(<i>Coracias garrulus</i>)	2
Picot garser gros	(<i>Dendrocopos major</i>)	1
Picot verd ibèric	(<i>Picus sharpei</i>)	1
Xoriguer comú	(<i>Falco tinnunculus</i>)	1

De dalt a baix, Camallarga comú, Fumarell carablanç, Agró blanc i Cigonya blanca. Grup d'ornitologia.

Espècie	Nom científic	nombre
Oriol eurasiàtic	(<i>Oriolus oriolus</i>)	1
Capsigrany comú	(<i>Lanius senator</i>)	1
Garsa eurasiàtica	(<i>Pica pica</i>)	X
Cornella negra	(<i>Corvus corone</i>)	1
Mallerenga carbonera	(<i>Parus major</i>)	5
Teixidor eurasiàtic	(<i>Remiz pendulinus</i>)	1
Cogullada comuna	(<i>Galerida cristata</i>)	X
Trist	(<i>Cisticola juncidis</i>)	X
Boscarla de canyar	(<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	X
Balquer	(<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	X
Oreneta comuna	(<i>Hirundo rustica</i>)	X
Oreneta cuablanca comuna	(<i>Delichon urbicum</i>)	1
Mosquiter comú	(<i>Phylloscopus collybita</i>)	1
Rossinyol bord comú	(<i>Cettia cetti</i>)	X
Mallerenga cuallarga eurasiàtica	(<i>Aegithalos caudatus</i>)	2
Tallarol de casquet	(<i>Sylvia atricapilla</i>)	1
Tallarol capnegre	(<i>Curruca melanocephala</i>)	1
Raspinell comú	(<i>Certhia brachydactyla</i>)	1
Estornell comú	(<i>Sturnus vulgaris</i>)	X
Merla comuna	(<i>Turdus merula</i>)	X
Rossinyol comú	(<i>Luscinia megarhynchos</i>)	X
Bitxac comú	(<i>Saxicola rubicola</i>)	1
Bec de corall del Senegal	(<i>Estrilda astrild</i>)	1
Pardal comú	(<i>Passer domesticus</i>)	X
Pardal xarrec	(<i>Passer montanus</i>)	X
Cuereta groga	(<i>Motacilla flava</i>)	X
Verdum europeu	(<i>Chloris chloris</i>)	3
Cadenera europea	(<i>Carduelis carduelis</i>)	5
Gafarró europeu	(<i>Serinus serinus</i>)	X
Cruixidell	(<i>Emberiza calandra</i>)	4

De dalt a baix, Agró roig, Balquer i Oca d'Egipte. Grup d'ornitologia.

Flamenc rosat i Cruixidell. Grup d'ornitologia.

25è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

Aquests eren els noms correctes de les espècies (el nom científic i els populars en català, castellà i anglès) de les vuit fotografies del concurs d'enguany, corresponents als mesos de febrer, març, abril i maig.

Foto nº 3:	<i>Aquila heliaca</i> Eastern Imperial Eagle	Àguila imperial oriental Águila Imperial Oriental
Foto nº 4:	<i>Calidris maritima</i> Purple Sandpiper	Territ fosc Correlimos oscuro
Foto nº 5:	<i>Actitis hypoleucoss</i> Common Sandpiper	Xivitona comuna Andarrios Chico
Foto nº 6:	<i>Tringa melanoleuca</i> Greater Yellowlegs	Gamba groga grossa Archibebe Patigualdo Grande
Foto nº 7:	<i>Actitis hypoleucoss</i> Common Sandpiper	Xivitona comuna Andarrios Chico
Foto nº 8:	<i>Tringa melanoleuca</i> Greater Yellowlegs	Gamba groga grossa Archibebe Patigualdo Grande
Foto nº 9:	<i>Anthus spinoletta</i> Water Pipit	Grasset de muntanya Bisbita Alpino
Foto nº 10:	<i>Saxicola rubicola</i> Common Stonechat	Bitxac comú Tarabilla Común

Aquestes eren les dues fotografies enviades per Sergi Sales, corresponents al mes d'abril. A sota publiquem el text d'en Sergi Sales amb les solucions.

Les solucions de l'abril:

Grasset de muntanya (*Anthus spinoletta*) - Delta de l'Ebre
Bitxac comú (*Saxicola rubicola*) – PNAE

Les solucions de la prova extra:

1	Rascló	Mallerenga de bigotis	Becadell
2	Duc	Fraret	
3	Ganga	Xarxet	Perdiu roja
4	Rasclo	Voltor negre	Pinsà

Sergi Sales

Nota de correcció: En el full informatiu anterior, corresponent al juny, es reproduïen les fotografies del concurs corresponents a l'abril però es donaven les solucions del mes de març. Ara si que es donen les solucions a les dues fotografies d'abril.

25è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

El 6 de juny, Sergi Sales ha enviat la classificació del concurs amb la puntuació de la primera prova extra i de les deu fotografies corresponents als mesos de gener al maig que reproduïm a continuació amb les dues fotografies del mes de juny.

21,6 PUNTS:	Marc A. Libre
19,4 PUNTS:	Dani Paredes
17,4 PUNTS:	Domènec Anguera
16,6 PUNTS:	Dani Rey Faura Núria Rodríguez
15,6 PUNTS:	Otger Fortià
14,8 PUNTS:	Coia Lladó
13,8 PUNTS:	Martí Gonzalez
13,4 PUNTS:	Sandra Morujo
12,8 PUNTS:	Roser i Joan
10,2 PUNTS:	Maria Mira Vicenç Roig
9,4 PUNTS:	Octavi i Eva
8,6 PUNTS:	Pep Domènech
5,6 PUNTS:	Enric Morera
4,6 PUNTS:	Lluís Estrada
3 PUNTS:	Marc Pérez
2 PUNTS:	Cesc Capdevila
1 PUNT:	Josep Callau
0 PUNTS:	Beth Mejan

A continuació reproduïm les dues fotografies corresponents al mes de maig i les seves solucions. Hi havia de temps per respondre fins el diumenge, 31 de maig.

Les solucions del maig:

Esparver comú (*Accipiter nisus*) - Belgica

Alosa becuda (*Chersophilus duponti*) – Marroc

Sergi Sales

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Publiquem les observacions d'ocells del juny del 2026 de les quals hem rebut comunicació. Al projecte "Observacions ornitològiques de Torrelles de Llobregat", dins de la plataforma Minka, hi ha més observacions amb fotografia o so. Des del grup d'ornitologia agraïm aquestes comunicacions a totes les persones que ho han fet.

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 ex.) observat a can Güell.
Dissabte, 27 de juny del 2026, a les 10,22 hores.
Observador: Vicenç Roig

Tord comú (*Turdus philomelos*) (1 ex.) fptgrafoat a la vall de can Reinal.
Dijous, 25 de juny del 2026, a les 9,34 hores.
Observador: Vicenç Roig

Abellerol (*Merops apiaster*) (2 ex.) fotografiats a cal Mixerris vell.
Dijous, 25 de juny del 2026, a les 8,26 hores.
Observador: Vicenç Roig

Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) (1 ex.) observat a can Valent de la serra.
Dimecres, 24 de juny del 2026, a les 9,20 hores.
Observador: Vicenç Roig

Perdiu roja (*Alectoris rufa*) (2 ex.) observats a la vall de can Mas.
Dimecres, 24 de juny del 2026, a les 9.05 hores.
Observador: Vicenç Roig

Passerell (*Linaria cannabina*) (1 ex.) observat a can Coll.
Dimecres, 24 de juny del 2026, a les 8 hores.
Observador: Vicenç Roig

Tórtora (*Strptopelia turtur*) (1 ex.) escoltat a can Balasc de dalt.
Dilluns, 22 de juny del 2026, a les 9,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Picot garser gros (*Dendrocopos major*) (1 ex.) observat a can Nicolau.
Dilluns, 22 de juny del 2026, a les 7,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Passerell (*Linaria cannabina*) (1 ex.) observat a can Coll.
Dissabte, 20 de juny del 2026, a les 8,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Colltort (*Jynx torquilla*) (1 ex.) observat a can Roig.
Divendres, 19 de juny del 2026, a les 9,17 hores.
Observador: Vicenç Roig

Merla blava (*Monticola solitarius*) (1 ex) observat a la pedrera de can Gallina.
Dilluns, 15 de juny del 2026, a les 8,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) (1 ex.) observat a les Camanyes.
Dilluns, 15 de juny del 2026, a les 8,05 hores.
Observador: Vicenç Roig

Picot garser gros (*Dendrocopos major*) (1 ex.) observat a les Camanyes.
Dilluns, 15 de juny del 2026, a les 7,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bec de corall senegalès (*Estrilda astrild*) (1 ex.) fotografiat a cal Mixerris vell.
Diumenge, 14 de juny del 2026, a les 9,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Picot garser petit (*Dryobates minor*) (1 ex.) observat a can Roig
Diumenge, 14 de juny del 2026, a les 9,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

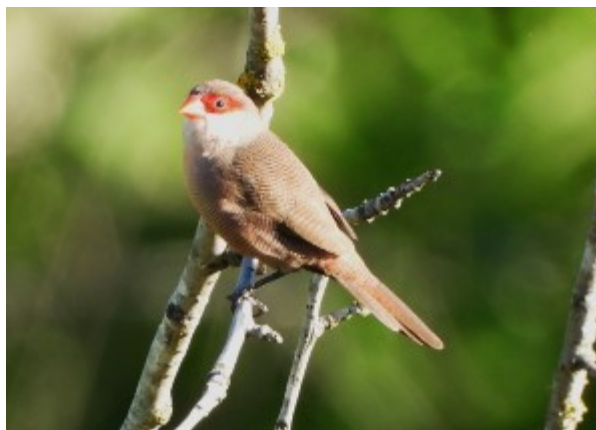
Oreneta cua-rogenca (*Cecropis rufula*) (4 ex.) fotografiats a can Nicolau.
Dissabte, 13 de juny del 2026, a les 11,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Colltort (*Jynx torquilla*) (1 ex.) observat a cal Joan.
Dissabte, 13 de juny del 2026, a les 11,20 hores.
Observador: Vicenç Roig

Roquerol (*ptyonoprogne rupestris*) (2 ex.) observats al mas Segarra.
Divendres, 12 de juny del 2026, a les 10,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Picot garser gros (*Dendrocopos major*) (1 ex.) observat al mas Segarra.
Divendres, 12 de juny del 2026, a les 9,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cabusset (*Tachybaptus ruficollis*) (6 ex.) observats a la bassa del mas Segarra.
Divendres, 12 de juny del 2026, a les 9,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (2 ex.) observats al mas Segarra.
Dimecres, 10 de juny del 2026, a les 12,48 hores.
Observador: Fernan Roig

Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) (1 ex.) observat a la serra de can Güell.
Dimecres, 10 de juny del 2026, a les 11,37 hores.
Observador: Vicenç Roig

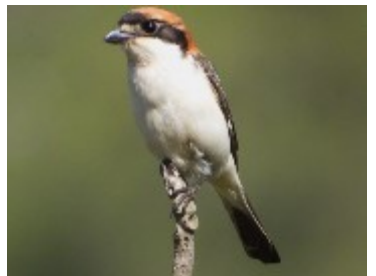
Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (2 ex.) observats al mas Segarra.
Dimarts, 9 de juny del 2026, a les 12,32 hores.
Observador: Fernan Roig

Bosqueta comuna (*Hippolais polyglotta*) (1 ex.) fotografiat a can Reinal.
Dimarts, 9 de juny del 2026, a les 11 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (2 ex.) observats al mas Segarra.
Dilluns, 8 de juny del 2026, a les 11 hores.
Observadora: Gemma Torrent

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) fotografiat a can Ràfols.
Dilluns, 8 de juny del 2026, a les 10,37 hores.
Observador: Vicenç Roig

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) fotografiat a can Gallina.
Dilluns, 8 de juny del 2026, a les 10,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Capsigrany (*Lanius senator*) (2 ex.) fotografiats a can Gallina.
Dilluns, 8 de juny del 2026, a les 10 hores.
Observador: Vicenç Roig

Gaig blau (*Coracias garrulus*) (1 ex.) observat a can Gallina.
Dilluns, 8 de juny del 2026, a les 9,47 hores.
Observador: Vicenç Roig

Oreneta comuna (*Hirundo rústica*) (+12 ex.) observats tres nius amb polls en un pàrquing del centre urbà.
Diumenge, 7 de juny del 2026, al matí.
Observador: Josep Callau

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 ex) fotografiat a Torrelletes.
Dissabte, 6 de juny del 2025, a les 9,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Oreneta cua-rogenca (*Cecropis rufula*) (2 ex.) observats a cal Frare.
Dimecres, 3 de juny del 2026, a les 11,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Abellerol (*Merops apiaster*) (1 ex.) observat a la vall de can Mas.
Dimecres, 3 de juny del 2026, a les 10,47 hores.
Observador: Vicenç Roig

Merla blava (*Monticola solitarius*) (1 ex) observat a can Güell.
Dimecres, 3 de juny del 2026, a les 9,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*) (1 ex.)fotografiat a can Tòfol del racó
Dimarts, 2 de juny del 2026, a les 10,15 hores,
Observador: Vicenç Roig

Colltort (*Jynx torquilla*) (1 ex.)fotografiat a can Roig.
Dimarts, 2 de juny del 2026, a les 9,35 hores,
Observador: Vicenç Roig

Durbec (*Cocco thraustes coccothraustes*) (1 ex.) observat a cal Mixerris vell.
Dimarts, 2 de juny del 2026, a les 9,25 hores,
Observador: Vicenç Roig

Cotorra de Kramer (*Psittacula krameri*) (1 ex.) observat a la Plana.
Dimarts, 2 de juny del 2026, a les 9,30 hores,
Observador: Pep Domènech

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (2 ex) observats en un niu d'oreneta comuna al centre urbà.
Dilluns, 1 de juny del 2026, a les 15,27 hores.
Observador: Fernan Roig

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (2 joves) fotografiats a l'església.
Dilluns, 1 de juny del 2026, a les 13,35 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (2 ex.) observats a can Coll.
Dilluns, 1 de juny del 2026, a les 11,08 hores.
Observador: Vicenç Roig

Acompanyem aquest full informatiu amb el número 290 de la Col·lecció Documents d'ant, amb el títol “**Anthony Bonner**”.

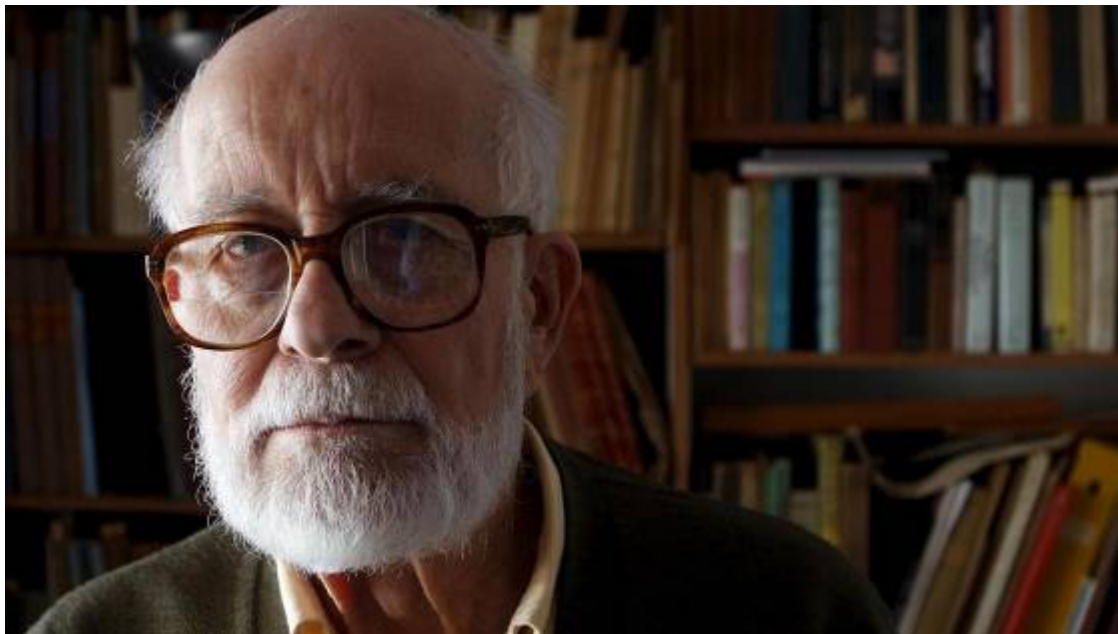
Amb motiu de la defunció d'Anthony Bonner, el passat 8 de desembre del 2025, hem confeccionat aquest document amb l'article de Damià Vicens i Guillem X. Pons publicat per la Societat d'Història Natural de Balears, la nota a la web del Centre de Documentació Ramon Llull sobre el seu llegat, una nota de la Universitat de les Illes Balears sobre el guardó rebut, una altra nota de l'editorial sobre una nova edició de “Plantes de les Balears” i, finalment, una extensa entrevista de Pere Antoni Pons a aquest especialista en Ramon Llull publicada a la revista Lluc l'abril del 2016.

Com a complements reproduïm, a continuació, la nota necrològica publicada al diari Ara i més informació de la Viquipèdia.

Mor a 97 anys Anthony Bonner, el gran estudiós de Ramon Llull

L'investigador, traductor i fundador del col·lectiu ecologista GOB deixa un llegat de defensa del patrimoni natural i de la cultura catalana a l'Arxipèlag

ARA Balears - 10/12/2025 - Palma

Anthony Bonner. ARA Balears

Anthony Bonner, un dels lul·listes més importants del món, ha mort a Palma a 97 anys. Nasqué a Nova York el 1928, va esdevenir una figura clau en la vida cultural, ecològica i acadèmica de les Illes Balears des de la seva arribada a l'illa el 1954. L'estudi de la figura i obra de Ramon Llull va marcar la seva vida i és considerat un dels principals especialistes internacionals en l'obra de Ramon Llull. El seu estudi va suposar una renovació profunda de la recerca

lul·liana, sobretot perquè va combinar una lectura filològica rigorosa amb una aproximació filosòfica i científica molt acurada. Bonner va dedicar dècades a editar textos, reconstruir versions originals i establir criteris fiables per entendre l'evolució del pensament lul·lià. Una de les seves contribucions més destacades és *Doctor Illuminatus*, obra que contextualitza Llull dins la tradició medieval i explica amb claredat la seva voluntat d'unificar coneixement, fe i raó mitjançant l'Art.

A més, Bonner va jugar un paper fonamental en la institucionalització dels estudis lul·lians, tant des de la Universitat de Barcelona com a través de la seva participació en l'edició crítica de les *Obres Completes de Ramon Llull* impulsada per la *Majorcan Studies Society*. La seva feina va ajudar a desfer tòpics i a oferir una imatge més matisada i moderna de Llull, mostrant-lo no només com a místic o missioner, sinó com un pensador innovador, interessat en la lògica, les matemàtiques i la ciència. Gràcies a Bonner, l'obra lul·liana és avui molt més accessible i comprensible per a estudiants i investigadors d'arreu del món.

Patrimoni literari i cultural

En la seva dilatada trajectòria, Bonner va estudiar Teoria Musical i Composició a la Universitat Harvard i al Conservatori de París, i posteriorment es va dedicar a la investigació i la divulgació del patrimoni literari i cultural balear, amb un especial interès per la figura de Ramon Llull. A més, va dedicar molts esforços a la protecció del medi ambient: l'any 1973 va ser un dels fundadors del GOB, del qual va assumir la presidència entre 1980 i 1997.

La seva aportació no s'ha limitat al món de l'ecologisme i la cultura. Bonner va reunir una important documentació sobre l'obra de Ramon Llull –microfilms de manuscrits, fitxers, documents–, que va cedir a institucions acadèmiques, per contribuir a la recerca i estudi de la llengua i cultura catalanes. També va impulsar la música a Mallorca: el 1977 va fundar l'agrupació musical *Camerata Barroca de Puigpunyent*, que ajudà a difondre el patrimoni musical i històric de l'Arxipèlag.

Bonner va ser reconegut amb nombrosos guardons al llarg de la seva vida: entre d'altres, va rebre el premi Ramon Llull, la Creu de Sant Jordi, la Medalla d'Or del Consell de Mallorca i distincions com a Doctor Honoris Causa per diverses universitats. La seva pèrdua deixa un buit en l'àmbit cultural, ecològic i intel·lectual de Mallorca –una illa que ell va estimar i defensar fins al final.

Anthony Bonner (Viquipèdia)

Anthony Bonner (Nova York, 1928 - Mallorca, 8 de desembre de 2025) fou un traductor i lul·lista mallorquí d'origen estatunidenc.

Estudià Teoria Musical i Composició a la Universitat Harvard entre 1945 i 1950. I a partir de 1954 estudià al Conservatori de París amb Nadia Boulanger. Va exercir com a crític musical del *New York Herald Tribune* durant alguns anys (1958-1959).

S'instal·là a Mallorca el 1954 i el 1974 participà en la fundació del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa, entitat de la qual fou president del 1980 al 1997. Entre les activitats en defensa de la natura publicà també un llibre de botànica de les Illes Balears.

A Mallorca treballà com a traductor (del francès i del català i espanyol a l'anglès) i es dedicà als estudis sobre Ramon Llull i a la difusió

de la seva obra. Va constituir una base de dades lul·liana que després cedí al Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona amb molts altres materials. Bonner fou així mateix director de la revista *Studia Lulliana* i del projecte *Nova Edició de les Obres de Ramon Llull* (NEORL).

Paral·lelament, desenvolupà una àmplia activitat com a traductor a l'anglès d'autors com François Villon, Jules Verne, Honoré de Balzac, Jorge Luis Borges, Denis Diderot o Gérard de Nerval, i publicà obres destacades com *Selected Works of Ramon Llull* (1985), a més de col·laborar amb Lola Badia en *Ramon Llull, vida, pensament i obra literària*. També sobresortí com a botànic, amb estudis sobre la flora de les Illes Balears, i com a activista ecologista vinculat al GOB.

Bonner morí a Palma el 8 de desembre de 2025 a l'edat de 97 anys.

Reconeixements

1997: Creu de Sant Jordi

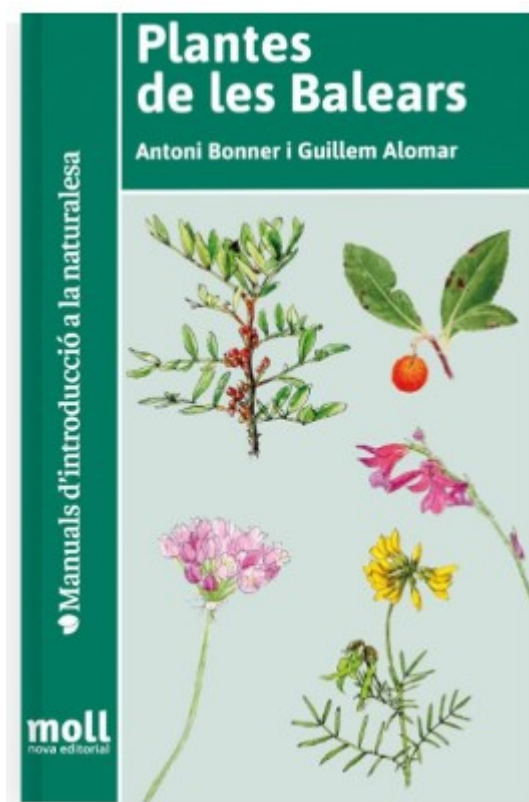
2017: Medalla d'Honor de la Xarxa Vives d'Universitats

Obra

Llibres

Selected Works of Ramon Llull (1232-1316), 2 vols., (Princeton, N.J., 1985), xxxi + 1330 pp.

Obres selectes de Ramon Llull (1232-1316), 2 vols. (Palma: Ed. Moll, 1989)

Ramon Llull, "Biografies" 4 (Barcelona: Editorial Empúries, 1991).

En col·laboració amb Lola Badia: *Ramon Llull, Vida, pensament i obra literària* (Barcelona: Ed. Empúries, 1988; traduït al castellà i publicat per Quaderns Crema, 1993)

Ramon Llull, Llibre del gentil e dels tres savis, "Nova Edició de les Obres de Ramon Llull" II (Palma: Patronat Ramon Llull, 1993). (Editor)

En col·laboració amb Eva Bonner: *Doctor Illuminatus. A Ramon Llull reader* (Princeton, N.J., 1993).

Raimundus Lullus Opera. Reprint of the Strasbourg 1651 edition with an introduction by Anthony Bonner, "Clavis Pansophiae. Eine Bibliothek der Universalwissenschaften in Renaissance und Barock", 2 vols. (Stuttgart-Bad Cannstatt: frommann-holzboog, 1996).

Ramon Llull, Lògica nova, "Nova Edició de les Obres de Ramon Llull" IV (Palma: Patronat Ramon Llull, 1998). (Editor)

Diccionari de definicions lul·lianes / Dictionary of Lullian Definitions "Col·lecció Blaquerna" 2 (Universitat de Barcelona - Universitat de les Illes Balears, 2003), 293 pp. (Amb Maria Isabel Ripoll)

The Art and Logic of Ramon Llull. A User's Guide (Leiden: Brill, 2007).

L'Art i la Lògica de Ramon Llull. Manual d'ús, traducció d'Helena Lamuela, Barcelona-Palma: Universitat de Barcelona-Universitat de les Illes Balears, "Col·lecció Blaquerna, 9), 2012.

Plantes de les Balears (Palma, 1976). Traducció anglesa: *Plants of the Balearic Islands* (Palma, 1985).

Portada de la nova edició de l'obra d'Anthony Bonner actualitzada pel botànic Guillem Alomar.

Traduccions a l'anglès

De l'occità: *Songs of the Troubadours* (Nova York, 1972; Londres, 1973).

Del francès medieval: *The Complete Works of François Villon*, (Nova York, 1960).

Del català: Josep Maria Espinàs, *By Nature Equal* (Tots som iguals en català) (Nova York, 1961).

Del castellà: Dos contes de Jorge Luis Borges a *Ficciones* (Nova York, 1962).

Del francès modern: Honoré de Balzac, *Cousin Bette*, (Nova York, 1961). Set contes (de Mme. de Lafayette, Denis Diderot, Gérard de Nerval, Charles Baudelaire, Guy de Maupassant, Villiers de l'Isle Adam and Samuel Beckett) a *Great French Short Stories*, ed. Germaine Brée (Nova York, 1960). Jules Verne, *20,000 Leagues under the Sea* (Nova York, 1962).

Reconeixements i premis

1986: Premi Crítica Serra d'Or de Catalanística.

1989: Premi Miquel dels Sants Oliver de l'Obra Cultural Balear.

1990: Premi Nacional de Literatura Catalana.

1994: Doctor Honoris Causa per la Universitat Albert-Ludwigs-Universität de Freiburg im Breisgau.

1995: Doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona.

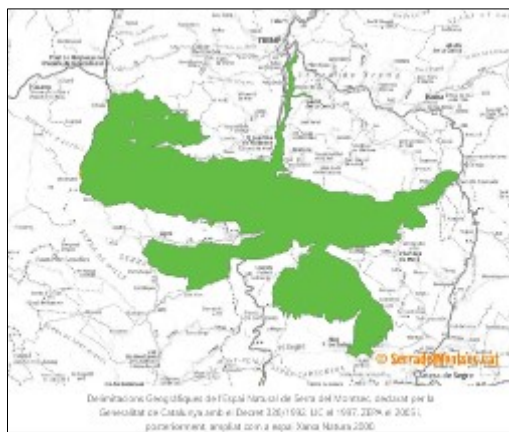
1997: Premi Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

2002: Medalla d'Or del Consell de Mallorca.

2002: Premi Ramon Llull del Govern Balear.

2015: Medalla d'Honor del Conservatori Superior de Música de les Illes Balears.

2016: Doctor Honoris Causa per la Universitat de les Illes Balears.

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 208 dins de la col·lecció, que porta el títol “**Parc Natural del Montsec**”.

S’ha confeït amb informacions publicades entre l’abril del 2024 i el juny del 2026, als diaris El Punt Avui, Segre, La Vanguardia, Diari de Girona, La Mañana i els electrònics Nació i Pallars digital.

Aquestes informacions fan referència a la reinici de la tramitació del Parc Natural del Montsec.

Al Parlament de Catalunya es va començar a parlar de la figura del Parc Natural del Montsec l’any 1982. L’any 2010 el govern va iniciar els treballs per presentar la proposta de creació però, posteriorment es va paraitzar el projecte. En els últims anys se n’ha tornat a parlar i a debatre sobre el territori.

Finalment el govern va iniciar el 10 de juny el procés de consulta pública prèvia a la creació del Parc Natural del Montsec que finalitzarà l’11 d’agost.

A continuació reproduïm la informació penjada a la web de participa gencat.

Contingut de la iniciativa i aspectes principals

El projecte de decret preveu la declaració del Parc Natural del Montsec.

L’àmbit d’estudi inicial plantejat és l’espai Serra del Montsec inclòs al Pla d’Espais d’Interès Natural.

Aquest espai natural es caracteritza per valors geològics, botànics, faunístics, ecològics, paisatgístics, històrics, culturals, educatius, científics, productius i socials excepcionals.

És per això que una part del seu àmbit ha estat protegit, concretament, hi conflueixen:

Reserva Natural Parcial de Noguera Ribagorçana-Montrebei declarada mitjançant el Decret 123/1987, de 12 març, declaració de reserves naturals parcials per a la protecció d’espècies animals en perill de desaparició a Catalunya.

L’espai de la xarxa Natura 2000 de Serres del Montsec, Sant Mamet i Mitjana (ES5130015) com a Zona Especial Conservació (en endavant ZEC) per a la protecció d’hàbitats i espècies d’interès comunitari i també com a Zona d’Especial Protecció de les Aus (en endavant ZEPA) per a la protecció d’aus d’interès comunitari.

L’espai Serra del Montsec inclòs al Pla d’Espais d’Interès Natural (d’ara endavant PEIN).

Cal destacar, també que el Pla territorial parcial de l’Alt Pirineu i l’Aran categoritza com a “espais naturals de valor regional” diverses zones de la Serra del Montsec, concretament de la comarca del Pallars Jussà.

Per altra banda, el Pla territorial parcial de Ponent categoritza com a “espais de valor natural i de protecció” diverses zones de la comarca de la Noguera. A més, considera que les característiques del Montsec recomanen la seva declaració com a parc natural en reconeixement de la seva importància, atesos la singularitat geològica, la remarcable diversitat biològica i l’especial valor paisatgístic de la zona.

Pel que fa al patrimoni geològic, la Serra del Montsec es troba dins del Geoparc Mundial UNESCO Orígens declarat l’any 2018.

Destaca per la seva geodiversitat, des de l’estratigrafia dels materials, la tectònica i l’erosió donant com a resultat el relleu actual. És un dels exemples més rellevants de sèries prepirinenques amb una constitució dominantment carbonàtica i margosa. Encavalca sobre els materials conglomeràtics i gresosos de l’Eocè inferior.

A la zona hi ha diversos elements d’interès geològic de l’Inventari d’Espais d’Interès Geològic de Catalunya (IEIGC) hi ha 5 geozones i 1 geòtop:

Geozones

127 Congost de Mont-rebei – la Pertussa

128 Calcàries litogràfiques del Montsec

130 Serra del Montsec: Àger - Colobor - Sant Alís

131 La Règola - vall d’Àger

132 Límit Cretaci-Terciari a la carretera del Doll

Geòtop

13104 Les Altreres de la Baronia (dins la geozona 131)

S’han documentat 19 hàbitats d’interès comunitari, dels quals 3 són prioritaris com:

Bosc de vessants rostos, tarteres o barrancs, del Tilio-Acerion.

Vernedes i altres bosc de ribera afins (Alno-Padion).

Pinedes submediterrànies de pinassa (*Pinus nigra* ssp. *salzmannii*)

La zona acull una gran varietat de flora i fauna catalogada, incloent espècies amenaçades segons normatives catalanes, espanyoles i europees. Podem remarcar:

Flora: espècies protegides com: *Brassica repanda montsiciana*, *Centaurea emigrantis* i *Centaurea alba montsiciana*, *Aquilegia hirsutissima* ssp. *montsiciana*, *Petrocoptis montsiciana*, *Pulsatilla rubra*, *Saponària caespitosa*, *Spiraea crenata* ssp. *parviflora*.

Fauna aquàtica: gran diversitat d’invertebrats aquàtics, amb espècies endèmiques.

Amfibis i rèptils: hi ha nombroses espècies on destaca la colobra de ferradura (*Coluber hippocrepis*), l’escurçó pirinenc (*Vipera aspis*) i l’escurçó ibèric (*Vipera latasti*). També trobem el tritó pirinenc (*Calotriton asper*) i la salamandra (*Salamandra salamandra*).

Ocells: gran diversitat d’espècies observades, amb poblacions nidificants d’espècies amenaçades com l’àguila cuabarrada (*Aquila*

fasciata), el trençalòs (*Gypaetus barbatus*) i el xoriguer petit (*Falco naumanni*).

Mamífers: presència de llúdrida (*Lutra lutra*) i gat fer (*Felis silvestris*).

Quiròpters: 3 ratpenats de ferradura, ratpenats de mesull i el ratpenat del bosc

Invertebrats: hi ha diverses espècies endèmiques i de gran interès com són certs aràcnids *Roncus bellesi* o *Nemastoma dubium*; crustacis com *Stenasellus virei* o *Trichoniscoides arcangeli*; mol·luscs rars i endèmics com *Moitessiera rollandiana* i *Xeroplexa ripacurcica montsiciana*. Així mateix, insectes com *Pseudosinella decepta*, *Speonomus aurouxi*., etc.

Peixos: els ciprínids constitueixen la família dominant i més característica, on destaquen el barb comú (*B. graellsii*), el barb cua-roig (*B. haasi*), i la madrilla (*Chondrostoma toxostoma*).

Hi ha dues zones humides incloses a l'Inventari de zones humides de Catalunya.

També és important destacar el patrimoni històric i cultural vinculat a aquest paisatge: elements d'interès del patrimoni civil, religiós i arqueològic.

Per tot això, es proposa impulsar l'aprovació del decret de declaració del Parc Natural del Montsec partint d'una relació de col·laboració amb la resta de departaments de l'Administració de la Generalitat, l'Administració local, les associacions de propietaris, les entitats ambientals, el sector empresarial i altres interlocutors del territori que ha de permetre:

Dotar de protecció formal aquelles àrees terrestres que tot i tenir valors ecològics i paisatgístics excepcionals actualment no disposen del règim de protecció adequat.

Establir en l'espai diferents nivells de protecció en funció dels seus valors.

Definir normes de protecció dels valors i de regulació dels usos i de les activitats de l'espai adequades a la realitat ambiental, territorial i social actual.

L'establiment d'un model de governança participat i plural.

La creació d'un òrgan gestor del parc al territori.

Reforçar i posar en valor la identitat del territori al voltant del seu patrimoni natural.

D'acord amb els articles 24 i 25 la Llei 12/1985, s'atribueix al Govern la competència per declarar reserves naturals parcials i parcs naturals mitjançant Decret. A aquests efectes, el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, de conformitat amb l'article 66 bis de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (d'ara endavant, Llei 26/2010), preveu dur a terme una consulta pública prèvia relativa a l'elaboració del Projecte de decret de declaració del Parc Natural del Montsec.

Així mateix, aquesta consulta pública dona compliment a l'obligació, establerta a l'apartat 1 bis de l'article 27 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (en endavant Llei 12/1985) d'incorporar en la tramitació de les propostes de reserves naturals i de parcs naturals un procés d'informació i de participació adreçat als ciutadans i a les entitats del territori afectat.

Objectius del projecte de decret

Els objectius que es pretenen assolir amb la declaració del Parc Natural del Montsec són:

Millorar la protecció dels hàbitats, espècies i elements geològics fràgils i amenaçats, d'interès comunitari o de més interès natural.

Assegurar una protecció més eficaç dels sistemes, naturals, el paisatge, la qualitat de l'ambient visual, sonor i lumínic i el patrimoni cultural material i immaterial.

Facilitar la restauració dels processos naturals i la biodiversitat i la geodiversitat associada.

Dotar l'espai de majors oportunitats econòmiques.

Assegurar un creixement compatible dels aprofitaments tradicionals de recursos naturals i de l'ús públic i social i la conservació de l'espai.

Millorar l'eficàcia i eficiència dels instruments de governança.

Quant a aquest procés

L'objectiu de la consulta és obtenir informació i opinions sobre la opció preferida consistent en l'aprovació del Decret de declaració del Parc Natural del Montsec en els següents termes:

L'oportunitat i la idoneïtat de declarar parc natural el sistema natural del Montsec.

L'oportunitat i la idoneïtat de declarar noves reserves naturals en el context del sistema natural del Montsec.

La identificació de les zones susceptibles de ser declarades parc natural.

La identificació de les zones susceptibles de ser declarades reserves.

Les oportunitats relacionades amb la conservació del patrimoni natural, cultural i paisatgístic del parc i el seu àmbit d'estudi per a la seva declaració.

Les problemàtiques relacionades amb la conservació del patrimoni natural idem del parc i el seu àmbit d'estudi per a la seva declaració.

La regulació d'usos i activitats més adequada per garantir la conservació del patrimoni natural segons els diferents nivells de protecció.

Els instruments d'ordenació i gestió de l'espai natural protegit.

La necessitat dels recursos, humans i econòmics, per a la gestió de l'espai natural protegit.

Les formes de governança, participació i implicació social en el parc natural.

Grups als quals s'adreça la consulta

La consulta és oberta al conjunt de la ciutadania. Tanmateix, es considera pertinent convidar de forma directa a participar-hi als agents públics i privats amb incidència en l'àmbit territorial del Montsec, entre els quals s'inclouen:

Ajuntaments i altres ens locals.

Persones, entitats i organitzacions del sector agrari, forestal, ramader i turístic.

Persones, associacions i col·lectius de caçadors.

Entitats i estudiosos de l'àmbit ambiental, històric, cultural i social.

Associacions veïnals i altres formes d'organització comunitària.

LLISTA DE PRIMERES OBSERVACIONS D'ESPÈCIES ESTIVALS

Gaig blau (*Coracias garrulus*). Vicenç Roig. 8/6/2026. Can Gallina.

Una de les activitats que realitza cada any el grup d'ornitologia és la llista de les primeres observacions d'aus estivals. Es tracta de recollir la primera observació de cada espècie dels diversos observadors locals.

Algunes espècies, en el nostre entorn, no es detecten fins ben entrat l'estiu. D'altres, que només s'observen de pas, durant la migració, si no es detecten en el pas de la primavera no es poden tornar a detectar fins al setembre o l'octubre.

Podeu comunicar les vostres observacions (espècie, dia, hora, lloc i observadors) al grup d'ornitologia.

Si hi voleu col·laborar, per a comunicar-ho podeu venir a les reunions del grup d'ornitologia, també podeu donar les dades a un membre del grup o ho podeu enviar per correu electrònic a l'adreça de la nostra associació:

ant.laformiga@gmail.com

També podeu entrar les vostres observacions al projecte Observacions ornitològiques de l'ANT dins de la plataforma Minka. S'hi pot entrar des del web de l'ANT i, si no ho heu fet, cal registrar-se. És a l'adreça següent:

<https://minka-sdg.org/projects/observacions-ornitologiques-ant>

Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*). Vicenç Roig. 1/6/2026. Creu de Sant Pau.

Una altra opció és integrar-se al grup de WhatsApp d'ornitologia i comunicar-ho a dins del grup com qualsevol altra observació interessant.

Es pot fer en aquest enllaç:

<https://chat.whatsapp.com/LJBRvkfrblbBzyDtpEXYiK>

Després, com cada any, es publicarà la llista de primeres observacions d'aus estivals a Torrelles de Llobregat en aquest full informatiu.

Abellerol (*Merops apiaster*). Vicenç Roig. 14/6/2026. Cal Mixerris vell.

A finals de juny ja s'ha rebut comunicació al grup d'ornitologia d'observacions d'**Abellerol** (*Merops apiaster*), **Oriol** (*Oriolus oriolus*), **Coll-tort** (*Jynx torquilla*), **Ballester** (*Tachymarptis melba*), **Falciot negre** (*Apus apus*), **Oreneta cuablanca** (*Delichon urbica*), **Oreneta comuna** (*Hirundo rustica*), **Oreneta cua-rogenca** (*Cecropis rufula*), **Mosquiter de passa** (*Phylloscopus trochilus*), **Mosquiter pàl·lid** (*Phylloscopus bonelli*), **Xot** (*Otus scops*), **Àguila marcenca** (*Circaetus gallicus*), **Falcó mostatxut** (*Falco subbuteo*), **Tallareta comuna** (*Curruca communis*), **Tallarol gros** (*Sylvia borin*), **Tallarol de garriga** (*Curruca iberiae*), **Rossinyol comú** (*Luscinia megarhynchos*), **Bosqueta comuna** (*Hippolais polyglotta*), **Bitxac rogenç** (*Saxicola rubetra*), **Còlit gris** (*Oenanthe oenanthe*), **Capsigrany** (*Lanius senator*), **Mastegatxex** (*Ficedula hypoleuca*), **Papamosques gris** (*Muscicapa striata*), **Gaig Blau** (*Coracias garrulus*), **Tórtora** (*Streptopelia turtur*), **Enganyapastors** (*Caprimulgus europaeus*) i **Cotxa cua-roja** (*Phoenicurus phoenicurus*).

Oreneta cua-rogenca (*Cecropis rufula*). Vicenç Roig. 13/6/2026. Torrelletes.

Enguany, fins al moment, s'han rebut dues comunicacions d'observació de **Gaig blau** (*Coracias garrulus*). En canvi, l'any passat se'n van rebre de més exemplars.

Aquesta espècie no és nidificant en el nostre entorn. El lloc més proper on s'ha detectat com a nidificant és al Parc del Foix.

També, com a novetat, es va detectar un petit grup d'**Oreneta cua-rogenca** (*Cecropis rufula*) a Torrelletes, el dissabte, 13 de juny.

SEGUIMENT DE LA NIDIFICACIÓ A LES CAIXES NIU PER ALS OCELLS

dissabte, 30 de maig del 2026
a les 9 del matí
a can Sostres

Caixes niu per als ocells

Sortida de control de nidificació

Sortida de camp organitzada pel grup d'ornitologia per revisar les caixes niu instal·lades en el nostre entorn i controlar-ne la nidificació. És una activitat oberta al públic en general i, especialment, als menors. Podran observar, si n'hi ha, ous i polls dels ocells que hi nidifiquen.

Organitzada pel grup d'ornitologia de l'

El grup d'ornitologia va organitzar dues sortides de camp per revisar la nidificació de les caixes niu per als ocells instal·lades en el nostre entorn.

La primera sortida es va fer el dijous, 21 de maig. Gairebé totes les caixes niu es van trobar ocupades.

La segona sortida es va fer el dissabte, 30 de maig. Aquesta era la sortida oberta a la gent i va resultar molt fluixa, en la majoria de caixes els polls ja eren escapats. Segurament la data triada era massa tardana per a la primera posta.

Caixes buides	2
Caixes amb material	8
Caixes amb ous	6
Caixes amb polls	15

TOTAL CAIXES: 31

Mallerenga carbonera (<i>Parus major</i>)	51
Sense identificar	3

TOTAL POLLS: 54

SUPORT DEL PARLAMENT A “LA NATURA NO POT ESPERAR”

La Xarxa per a la Conservació de la Natura ens ha fet arribar el text, que reproduïm a continuació, el qual ens informa de l'aprovació pel Parlament de Catalunya d'una moció que dona suport a les principals demandes del manifest “La natura no pot esperar”.

L'ANT també es va adherir al manifest de la XCN.

Després reproduïm la nota del Departament de Comunicació del Parlament de Catalunya amb el text provisional amb les votacions rebudes de cada punt del text i, finalment, el text complet publicat al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

El Parlament de Catalunya fa seu el clam del manifest «La natura no pot esperar»

Àmplia majoria parlamentària per situar la natura com una prioritat de país

04/06/2026

La natura ha guanyat una batalla important al Parlament de Catalunya. La cambra catalana ha aprovat una moció que incorpora les principals demandes del manifest «La natura no pot esperar», impulsat per la Xarxa per a la Conservació de la Natura i Ecologistes en Acció i subscrit per 76 organitzacions i 476 persones.

Per primera vegada, el Parlament assumeix de manera explícita el missatge central del manifest: que Catalunya necessita una actuació pública immediata, estable, coherent i ambiciosa per restaurar la natura, frenar la pèrdua de biodiversitat i situar la protecció del patrimoni natural com una prioritat estratègica de país.

Les entitats impulsores celebren aquesta fita com un pas decisiu per situar l'emergència ecològica al centre de l'agenda política catalana. L'aprovació de la moció és el resultat de mesos de treball col·lectiu, incidència política i mobilització social, i

representa el reconeixement institucional d'un clam compartit per centenars de persones i desenes d'organitzacions.

La moció que recull les demandes del manifest s'ha presentat durant la 11a edició de la Setmana de la Natura, una iniciativa que aplega més de 500 activitats per actuar per la natura arreu de Catalunya, del 22 de maig, Dia Internacional de la Biodiversitat, al 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient. Durant aquests dies, centenars d'entitats ambientals organitzen accions per sensibilitzar la ciutadania i implicar-los en la recuperació de la biodiversitat, una mostra del treball diari que realitzen les entitats signants del manifest per protegir la natura al nostre territori.

El manifest «La natura no pot esperar» va ser presentat al president del Parlament, Josep Rull, el passat 19 de febrer, en una acció reivindicativa davant la cambra en què una cinquantena de representants d'entitats ambientals van exigir compromisos reals per fer front a la crisi ecològica i climàtica.

Avui, aquelles demandes han traspassat les portes del Parlament i s'han convertit en mandats polítics aprovats per una àmplia majoria parlamentària.

Aquesta aprovació marca un abans i un després per a la conservació de la natura a Catalunya. El Parlament ha reconegut que la biodiversitat, els ecosistemes i el patrimoni natural no són una qüestió sectorial, sinó una condició imprescindible per garantir l'aigua, la salut, la seguretat alimentària, la resiliència climàtica i el benestar de la societat.

Què ha aprovat el Parlament?

Amb l'aprovació de la moció, el Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a reconèixer la natura com a pilar bàsic i estratègic del país, incloent aquest reconeixement en totes les polítiques públiques, i en un finançament estable per al seu manteniment i el compliment efectiu de la normativa de protecció dels espais naturals.

En aquesta línia, s'insta el Govern a desenvolupar un seguit d'accions, com per exemple impulsar l'aprovació d'una Llei de Biodiversitat i de Patrimoni Natural de Catalunya, a tramitar i aprovar amb urgència el Pla Territorial Sectorial de connectors ecològics i infraestructura verda i posar en marxa l'Agència de la Natura, a garantir l'elaboració i execució dels plans de recuperació i conservació d'espècies amenaçades, assegurar la protecció efectiva dels espais naturals protegits, aplicar el Pla Nacional de Restauració de la Natura, incorporant mesures per recuperar la connectivitat ecològica i integrar la biodiversitat als espais agraris.

També es demana al Govern fer efectiva la creació del Conservatori del Litoral, previst a la Llei 8/2020, de protecció i ordenació del litoral, com a instrument clau per a la gestió integrada dels ecosistemes costaners, un instrument que acumula 6 anys de retard en la seva posada en funcionament.

I per dur-ho a terme, s'exigeix al Govern que els pressupostos de la Generalitat incorporin una dotació mínima de 100 milions d'euros anuals dedicats a la conservació i restauració de la natura a Catalunya, i alhora, activar tots els instruments fiscals ambientals previstos a

la Llei 16/2017 de canvi climàtic, inclòs l'impost a les emissions contaminants dels grans vaixells que actualment no es recapta, tot i preveure-ho a la llei aprovada fa 9 anys.

Finalment, la moció insta el Govern a impulsar una transició energètica planificada i ambientalment responsable, amb un PLATER que prioritzi models descentralitzats, l'autoconsum, les comunitats energètiques i l'ús d'espais degradats, i eviti la implantació d'infraestructures energètiques en zones d'alt valor ecològic.

Des de la Xarxa per a la Conservació de la Natura i les entitats signants del manifest celebrem aquest ampli consens polític i el pas endavant que representa. Però també recordem que la crisi ecològica no admet més dilacions: ara cal transformar els compromisos aprovats en accions concretes, pressupostos suficients i resultats tangibles sobre el territori.

La societat civil ha fet sentir la seva veu. El Parlament l'ha escoltada. Ara és el moment que el Govern actuï.

La natura no pot esperar més.

Nota del Departament de Comunicació del Parlament de Catalunya

VOTACIÓ DE LA MOCIÓ DELS COMUNS SOBRE L'ORIENTACIÓ EN MATÈRIA DE TRANSICIÓ ECOLÒGICA, MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT (tram. 302- 00259/15)

El Parlament de Catalunya:

1. Dona suport al manifest "La natura no pot esperar", impulsat per Ecologistes en Acció i la Xarxa per a la Conservació de la Natura, i a la seva idea central que Catalunya necessita una actuació pública immediata, estable, coherent i ambiciosa per restaurar la natura, frenar la pèrdua de biodiversitat i situar la protecció del patrimoni natural com una prioritat estratègica de país.

Aprovat: 106 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns i CUP-DT), 26 en contra (PPC i Vox) i 2 abstencions (AC)

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

2. Impulsar l'aprovació d'una Llei de Biodiversitat i de Patrimoni Natural de Catalunya, amb un enfocament modern, integral i amb capacitat real de desplegament, que superi la fragmentació i l'obsolescència del marc normatiu vigent i faciliti l'aplicació del Reglament europeu de restauració de la natura amb objectius, eines i obligacions clares.

Aprovat: 123 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, PPC, Comuns, CUP-DT i AC) i 11 en contra (Vox)

3. Tramitar i aprovar amb urgència el Pla Territorial Sectorial de connectors ecològics i infraestructura verda, posar en marxa de forma immediata(*) l'Agència de la Natura Catalunya, garantint una governança equilibrada i territorialment representativa(*), i fer efectiva la creació del Conservatori del Litoral, previst a la Llei 8/2020, de protecció i ordenació del litoral, com a instrument clau per a la gestió integrada dels ecosistemes costaners.

(*) ESMENA 1 DEL GRUP D'ERC ACCEPTADA IN VOCE ABANS DE LA VOTACIÓ
Aprovat: 71 vots a favor (PSC-Units, ERC, Comuns i CUP-DT), 60 en contra (Junts, PPC i Vox) i 2 abstencions (AC)

4. Garantir l'elaboració, aprovació i execució efectiva dels plans de recuperació i conservació de les espècies amenaçades de flora i fauna, amb calendari, pressupost i responsables clars, incloent mesures de gestió d'hàbitats, seguiment científic i actuacions urgents per evitar noves extincions, així com la publicació d'indicadors de compliment i de resultats per assegurar la transparència i la rendició de comptes.

Aprovat: 123 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, PPC, Comuns, CUP-DT i AC) i 11 en contra (Vox)

5. Reconèixer la natura com a pilar bàsic i estratègic del país, atès el seu paper fonamental en la provisió d'aigua, la protecció davant els riscos climàtics, la salut, la seguretat alimentària i la sostenibilitat econòmica, i traduir aquest reconeixement en la seva integració obligatòria en totes les polítiques públiques, en un finançament estable per al seu manteniment i en el compliment efectiu de la normativa de protecció dels espais naturals.

Aprovat: 107 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns, CUP-DT i AC) i 26 en contra (PPC i Vox)

6. Assegurar la protecció efectiva dels espais naturals protegits i dels espais de la Xarxa Natura 2000, de manera que disposin dels corresponents plans de protecció i instruments de gestió adequats, evitant que la protecció quedi reduïda a una mera declaració formal i impeding qualsevol retrocés en les garanties jurídiques establertes per la legislació vigent.

Aprovat: 107 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns, CUP-DT i AC), 11 en contra (Vox) i 15 abstencions (PPC)

7. Reconèixer les entitats ambientals i de conservació de la natura com a agents i interlocutors clau en la definició, implementació i avaluació de les polítiques públiques de restauració i conservació, i garantir-ne una participació real i amb capacitat d'incidència tant en les polítiques específiques de conservació com en totes les polítiques sectorials que condicionen el territori, especialment en matèries

com agricultura, ramaderia, caça i pesca, gestió forestal, urbanisme, infraestructures i educació.

S'ACCEPTA L'ESMENA 2 DEL GP PSC-Units

Rebutjat: 52 vots a favor (PSC-Units, Comuns i CUP-DT), 80 en contra (Junts, PPC, ERC i Vox) i 2 abstencions (AC)

8. Aplicar el Pla Nacional de Restauració de la Natura estatal que elabora la Generalitat de Catalunya conjuntament amb l'Estat amb objectius clars per ecosistemes, calendari, pressupost assignat i indicadors públics de seguiment, alineat amb el Reglament europeu de restauració de la natura i desplegant de manera efectiva el Pla estatal actualment en tràmit.

S'ACCEPTA L'ESMENA 3 DEL GP PSC-Units

9. Incloure en aquest Pla Nacional de Restauració de la Natura mesures específiques per recuperar la connectivitat ecològica de rius, zones humides i masses d'aigua, garantir el compliment efectiu dels cabals ecològics i el bon estat de les aigües, impulsar la gestió forestal sostenible i la restauració del mosaic agroforestal com a eina de resiliència climàtica i prevenció de riscos, assegurar que almenys un 10 % de la superfície forestal es destini a evolució natural com a reserva de biodiversitat i resiliència ecològica, integrar la biodiversitat als espais agraris garantint alhora la viabilitat econòmica del sector i la funcionalitat ecològica del territori, assegurar la compatibilitat dels regadius i de les captacions amb la disponibilitat real del recurs hídric, reforçar el control de la qualitat de les aigües mitjançant la supervisió efectiva de depuradores i abocaments, i protegir i restaurar els ecosistemes marins i litorals.

Aprovat: 106 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns i CUP-DT), 26 en contra (PPC i Vox) i 2 abstencions (AC)

10. Garantir un finançament estructural, finalista i transparent per a la conservació i restauració de la natura, incorporant als pressupostos de la Generalitat una dotació mínima de 100 milions d'euros anuals, desplegant efectivament el Fons de Patrimoni Natural amb dotació garantida i continuïtat pluriennal, i activant tots els instruments fiscals ambientals previstos a la Llei de canvi climàtic, assegurant que els ingressos que se'n derivin nodreixin de manera estable aquest finançament.

S'ACCEPTA L'ESMENA 4 DEL GP PSC-Units

Aprovat: 106 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns i CUP-DT), 13 en contra (Vox i AC) i 15 abstencions (PPC)

11. Reforçar de manera urgent la plantilla de personal públic destinada a la conservació i gestió de la natura, per donar compliment a les obligacions legals de conservació d'espècies i hàbitats i de restauració d'ecosistemes, incloent, com a mínim, la creació de 30 places noves a la Subdirecció General d'Avaluació Ambiental, la consolidació de 40 places al Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits, la creació de 10 places al Servei de Planificació del Patrimoni Natural, 10 places al Servei de Flora i Fauna i 8 places a la Subdirecció General d'Educació Ambiental, Natura i Societat, així com la creació d'un nombre adequat de places als serveis territorials.

S'ACCEPTA L'ESMENA 3 DEL GP d'ERC

Aprovat: 64 vots a favor (Junts, ERC, Comuns i CUP-DT) 28 en contra (PPC, Vox i AC) i 42 abstencions (PSC-Units)

12. Garantir la coherència ambiental de totes les polítiques públiques i establir la protecció del patrimoni natural com a condició irrenunciable de qualsevol actuació pública, evitant l'aprovació de polítiques, plans i projectes que degradin el territori i contradiguin els objectius de restauració de la natura.

Aprovat: 106 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns i CUP-DT), 26 en contra (PPC i Vox) i 2 abstencions (AC)

13. Aturar les actuacions que comportin una degradació greu d'ecosistemes estratègics del país, i en particular rebutjar l'ampliació de l'aeroport del Prat per la seva afectació crítica sobre el Delta del Llobregat. Preservar els secans de Lleida i les zones ZEPA davant infraestructures i transformacions que fragmenten hàbitats d'espècies estepàries amenaçades, i adoptar mesures efectives per resoldre el problema estructural dels purins vinculat a un model ramader intensiu ambientalment insostenible.

Rebutjat: 10 vots a favor (Comuns i CUP-DT), 102 en contra (PSC-Units, Junts, PPC, Vox i un diputat d'ERC) i 22 abstencions (ERC, AC i un diputat de Junts)

14. Actuar de manera immediata davant la crisi climàtica, mitjançant l'aplicació dels pressupostos de carboni, l'impuls dels canvis necessaris en les polítiques sectorials per fer-los efectius, i el desplegament íntegre i sense més demora de totes les mesures previstes a la Llei 16/2017, de canvi climàtic.

S'ACCEPTA L'ESMENA 7 DEL GP PSC-Units

Aprovat: 106 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns i CUP-DT) i 28 en contra (PPC, Vox i AC)

15. Impulsar una transició energètica planificada i ambientalment responsable, desplegant el PLATER amb criteris estrictes, prioritzant els models descentralitzats, l'autoconsum, les comunitats energètiques i l'ús d'espais degradats o ja transformats, d'acord amb el que preveu la Llei 16/2017, i evitant la implantació d'infraestructures energètiques en zones d'alt valor ecològic.

Aprovat: 108 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns, CUP-DT i AC), 11 en contra (Vox) i 15 abstencions (PPC)

16. Donar compliment al punt 10 de la Resolució 67/XV del Parlament de Catalunya en matèria de prevenció dels riscos d'inundació.

S'ACCEPTA L'ESMENA 6 DEL GP d'ERC

Aprovat: 107 vots a favor (PSC-Units, Junts, ERC, Comuns, CUP-DT i AC) i 26 en contra (PPC i Vox)

Aquest text està pendent de revisió i correcció.

El text oficial de la moció aprovada serà el que es publicarà al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.

Moció 203/XV del Parlament de Catalunya, sobre l'orientació en matèria de transició ecològica, medi ambient i sostenibilitat 302-00259/15

APROVACIÓ

Ple del Parlament, sessió 46, 03.06.2026, DSPC-P 99

El Ple del Parlament, en la sessió tinguda el 3 de juny de 2026, d'acord amb l'article 161 del Reglament, ha debatut la Moció subsegüent a la interpellació al Govern sobre l'orientació en matèria de transició ecològica, medi ambient i sostenibilitat (tram. 302-00259/15), presentada pel diputat Lluís Mijoler Martínez, del Grup Parlamentari Comuns, i les esmenes presentades pel Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar (reg. 91848), pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya (reg. 91858) i pel Grup Parlamentari de Junts (reg. 91877).

Finalment, d'acord amb el que estableix l'article 161 del Reglament, ha aprovat la següent

Moció

1. El Parlament de Catalunya dona suport al manifest «La natura no pot esperar», impulsat per Ecologistes en Acció i la Xarxa per a la Conservació de la Natura, i a la seva idea central que Catalunya necessita una actuació pública immediata, estable, coherent i ambiciosa per a restaurar la natura, frenar la pèrdua de biodiversitat i situar la protecció del patrimoni natural com una prioritat estratègica de país.

2. El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Impulsar l'aprovació d'una llei de la biodiversitat i el patrimoni natural de Catalunya, amb un enfocament modern, integral i amb capacitat real de desplegament, que superi la fragmentació i l'obsolescència del marc normatiu vigent i faciliti l'aplicació del Reglament (UE) 2024/1991 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2024, relatiu a la restauració de la natura i pel qual es modifica el Reglament (UE) 2022/869, amb objectius, eines i obligacions clares.

b) Tramitar i aprovar amb urgència el Pla territorial sectorial de connectors ecològics i infraestructura verda; posar en marxa l'Agència de la Natura de Catalunya, garantint una governança equilibrada i territorialment representativa, i fer efectiva la creació del Conservatori del Litoral de Catalunya que estableix la Llei 8/2020, de 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral, com a instrument clau per a la gestió integrada dels ecosistemes costaners.

c) Garantir l'elaboració, aprovació i execució efectiva dels plans de recuperació i conservació de les espècies amenaçades de flora i fauna, amb un calendari, un pressupost i uns responsables clars, incloent-hi mesures de gestió d'hàbitats, un seguiment científic i actuacions urgents per a evitar noves extincions, així com la publicació d'indicadors de compliment i de resultats per a assegurar la transparència i la rendició de comptes.

d) Reconèixer la natura com a pilar bàsic i estratègic del país, atès el seu paper fonamental en la provisió d'aigua, la protecció davant els riscos climàtics, la salut, la seguretat alimentària i la sostenibilitat econòmica, i traduir aquest reconeixement en la seva integració obligatòria en totes les polítiques públiques, en un finançament estable per al seu manteniment i en el compliment efectiu de la normativa de protecció dels espais naturals.

e) Assegurar la protecció efectiva dels espais naturals protegits i dels espais de la Xarxa Natura 2000, de manera que disposin dels plans de protecció corresponents i d'instruments de gestió adequats, per a evitar que aquesta protecció quedi reduïda a una mera declaració formal i impedir qualsevol retrocés en les garanties jurídiques que estableix la legislació vigent.

f) Aplicar el Pla nacional de restauració de la natura estatal que elabora la Generalitat juntament amb l'Estat, amb objectius clars per als ecosistemes, un calendari, un pressupost assignat i indicadors públics de seguiment i alineat amb el Reglament (UE) 2024/1991 del Parlament Europeu i del Consell, i desplegar de manera efectiva aquest pla estatal que actualment està en tràmit.

g) Incloure en el Pla nacional de restauració de la natura mesures específiques per a recuperar la connectivitat ecològica de rius, zones humides i masses d'aigua; garantir el compliment efectiu dels cabals ecològics i el bon estat de les aigües; impulsar la gestió forestal sostenible i la restauració del mosaic agroforestal com a eina de resiliència climàtica i prevenció de riscos; assegurar que almenys un 10% de la superfície forestal es destini a evolució natural com a reserva de biodiversitat i resiliència ecològica; integrar la biodiversitat als espais agraris, garantint alhora la viabilitat econòmica del sector i la funcionalitat ecològica del territori; assegurar la compatibilitat dels regadius i les captacions amb la disponibilitat real del recurs hídric; reforçar el control de la qualitat de les aigües mitjançant la supervisió efectiva de depuradores i abocaments, i protegir i restaurar els ecosistemes marins i litorals.

h) Garantir un finançament estructural, finalista i transparent per a la conservació i restauració de la natura, incorporant als pressupostos de la Generalitat una dotació mínima de 100 milions d'euros anuals; desplegant efectivament el Fons de Patrimoni Natural, amb dotació garantida i continuïtat pluriennal, i activant tots els instruments fiscals ambientals que estableix la Llei 16/2017, d'1 d'agost, del canvi climàtic, i assegurant que els ingressos que se'n deriven nodreixin de manera estable aquest finançament.

i) Reforçar, de manera urgent, la plantilla de personal públic destinada a la conservació i gestió de la natura, per a complir les obligacions legals de conservació d'espècies i hàbitats i de restauració d'ecosistemes, incloent-hi, com a mínim, la creació de trenta places noves a la Subdirecció General d'Avaluació Ambiental, la consolidació de quaranta places al Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits, la creació de deu places al Servei de Planificació del Patrimoni Natural, deu places al Servei de Flora i Fauna i vuit places a la Subdirecció General d'Educació Ambiental, Natura i Societat, i també la creació d'un nombre adequat de places als serveis territorials.

j) Garantir la coherència ambiental de totes les polítiques públiques i establir la protecció del patrimoni natural com a condició irrenunciable de qualsevol actuació pública, i evitar l'aprovació de polítiques, plans i projectes que degradin el territori i contradiguin els objectius de restauració de la natura.

k) Actuar, de manera immediata, davant la crisi climàtica, per mitjà de l'aplicació dels pressupostos de carboni, l'impuls dels canvis necessaris en les polítiques sectorials per a fer-los efectius i el desplegament íntegre, i sense més demora, de totes les mesures que estableix la Llei 16/2017.

l) Impulsar una transició energètica planificada i ambientalment responsable, desplegant el Pla territorial sectorial per a la implantació de les energies renovables a Catalunya (Plater) amb criteris estrictes, prioritzant els models descentralitzats, l'autoconsum, les comunitats energètiques i l'ús d'espais degradats o ja transformats, d'acord amb el que disposa la Llei 16/2017, i evitant la implantació d'infraestructures energètiques en zones d'alt valor ecològic.

m) Complir l'apartat 10 de la Resolució 67/XV del Parlament de Catalunya, sobre la prevenció i la gestió de les emergències davant els efectes del canvi climàtic, en matèria de prevenció dels riscos d'inundació.

Palau del Parlament, 3 de juny de 2026

La secretària tercera, Rosa Maria Ibarra Ollé;
el president, Josep Rull i Andreu

BUTLLETÍ OFICIAL
DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Mapa dels límits del projecte Muntanyes del Baix a Minka .

GLOSSARI

Continuem aquesta secció, iniciada en el full informatiu del desembre del 2025, amb les següent paraules: **Borrassa** (tela gran per posar sota els arbres per recollir els fruits) (2a accepció), **Portadora** (recipient de fusta amb dos agafadors laterals per transportar el raïm i altres materials) (2a accepció) i **Solc** (cavitat llarga a la superfície de la terra de conreu) (1a accepció) (pronunciada sók en el nostre entorn).

BORRASSA f.

|| 1. ant. Borra. No gos metre en lo ble de les dites candeles borrasses ne altres coses sino cotó, doc. any 1372 (arx. mun. de Barc.).
|| 2. Tela grossera de borra, del tamany d'un llençol gran, que serveix per tragar palla i, posat davall les oliveres i altres arbres, per aplegar-hi la fruita batollada (Cerdanya, Lluçanès, Vic, Cardona, Solsona, Tremp, Ll., Pla d'Urgell, Segarra, Camp de Tarr., Calasseit, Ribera d'Ebre). Una borrassa squinsada, inv. a. 1485 (arx. Cúria Fumada de Vic). Los bailets se'n pugen a la olivera per alleugerir-la de sa valiosa càrrega, mentres per copsar-la les collidores estenen les borraques sota del arbre, Serra Calend. Folkl. 98.

|| 3. Flassada grollera de cotó, que serveix de tapall de lli en les cases de pagès (Ribagorça, Ripoll, Olot, Empordà, Vic). On hi ha el lli parat amb llençols, borrassa i coberta tot nou, Catllar 2-7-1921.

|| 4. Xeremies o sac de gemecs (Ross.); cast. gaita.

Loc.

—No poder cintar algú amb cent borrasses: estar ple de goig i satisfacció. M'haguessen pas cintat ambe cent borasses, Casaponce Cont. Vall. 163. Refr.

—«Totes a la borrassa no hi poden dar»: vol dir que no és possible fer bé i perfectes totes les coses (Urgell, Segarra).

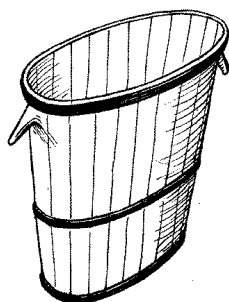
Fon.: burásə (pir-or., or.); borásə (Tremp, Ll., Gandesa); borása (Calasseit, Tortosa, Ribagorça).

Intens.: borrasseta, borrassota.

Etim.: del llatí būrracĕa, 'cosa de borra'.

DCVB Diccionari català - valencià - balear

PORTADORA f.

PORTADORA (|| 2)

|| 1. ant. Caixa amb anses per a transportar coses en anar de camí o en enviar-les a un destinatari, sobretot a esquena de bístia; cast. aportadera. Duas portadoras clausas ferendi res, doc. a. 1388 (BSAL, xi, 88). Una portadora que's tancha ab clau, dins la qual hi són los arnesos, doc. a. 1430 (Aguiló Dicc.). Sovint les portadores anaven de dues en dues i es col·locaven una cada costat de la bístia. Quinke paria portadores, doc. a. 1388 (BSAL, xi, 152).

|| 2. Recipient format de dogues de fusta, de forma troncocònica invertida, més alt que ample, amb la boca i fons de forma generalment ovalada i a vegades circular, amb dos agafadors laterals a la part superior, que serveix principalment per a transportar raïm o vi, i també per al tragi d'altres fruites, d'aigua, de terra, etc. (or., occ., val., bal.); cast. comporta. Qui gos metre bagots ni venema podrida en les portadores ho en les somades de venema... sia encorregut en ban de V sòlidos, doc. a. 1299 (BABL, xii, 202). Una portadora gran de follar venema, doc. a. 1410 (Alós Inv. 13). En carregar quatre portadores de rahims e peres, doc. a. 1487 (Arx. Gral. R. Val.). Diuen que... aixeca a pols les portadores de verema, Ruyra Parada 50.

|| 3. Atuell semblant a una civera per a transportar terra o pedres (Benidorm).

|| 4. pl. Conjunt de dos caixons de fusta destapats lateralment, que van col·locats un a cada costat de bast o albarda d'una bístia, a manera d'arguenells, i serveix per a portar-hi cabassos o cistells plens de fruita (Xàtiva, Gandia, Alcoi).

|| 5. Engronsadora, post per a engronsar-se (Binissalem); cast. columpio.

Loc.

—Ploure a portadores: ploure amb gran intensitat.

Fon.: purtəðóre (or.); portaðóre (Sort, Tremp, Urgell, Ll., Gandesa, Sueca); portaðóra (Calasseit, Tortosa); portaóra (Cast., Val., Xàtiva, Gandia); portəðóre (Mall.).

Sinòn.: — || 2, semal; — || 3, gaveta, trellitja, trillejadora.

Etim.: del llatí portatōria, 'atuell per a tragar'.

DCVB Diccionari català - valencià - balear

SOLC m.

|| 1. Cavitat llarguera produïda per l'arada a la superfície de la terra. Lo qui laure té los solchs ab l'aradre, Sermons SVF, i, 119. Lo ferro... dels camps infructífers obrint vaja els solchs, Llorente Versos 87.

|| 2. Cavitat llarguera produïda en una superfície qualsevol. Del ventre que ha, solcat de lonchs e espesses solchs..., no te'n diria res, Metge Somni iii. En lo rostre... podien ben notar-se los solchs que hi deixaren los forts temporals, Genís Quadros 203. a) Rec o cavitat formada entre dues fileres de teules (Mall.); cast. canal.

|| 3. Línia o senyal llarguer com el que deixa una nau en navegar, un llamp o cos lluminós que travessa el cel, etc. Devall un solch de cel, Riber Sol ixent 74.

Loc.—a) Girar o Tòrcer el solc: canviar de manera de parlar o d'obrar. «Un temps sa veinada em deia: | «En Tal te comana molt», | i ara s'ha girat es solc, | cadascú per ell pelea» (cançó pop. Mall.). Mes vull contar | lur crueltat | e pravitat, | per incident | lo solch torcent, Spill 9270.—b) Servar el solc: mantenir-se dins el ben obrar.—c) Entrar en solc: començar a obrar bé.—d) Sortir del solc o Treure un peu del solc: deixar d'obrar bé.—e) Treure algú del solc: excitar-lo molt, fer-li perdre la serenitat, la paciència.—f) Tornar a solc: tornar a ben obrar.—g) Tornar algú al solc: fer que torni obrar bé.—h) No tirar-ne una en el solc: no encertar mai (val.).

Fon.: sótk (or., occ., val., bal.); sótc (Palma, Manacor, Pollença); sók (Ross., Gir., St. Feliu de C., Penedès); súk (Perpinyà, Capcir).

Intens.: —a) Augm.: solcàs.—b) Dim.: solquet, solqueu, solquiu.—c) Pejor.: solcot.

Etim.: del llatí sūlcu, mat. sign.

DCVB Diccionari català - valencià - balear

CALENDARI DE REUNIONS

Dijous, 23 de juliol del 2026, a les 21,30 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dijous, 23 de juliol del 2026, a les 22 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l'ANT són obertes a la participació de tots els membres de l'associació, amb veu i sense vot.
Les reunions del grup d'ornitologia són obertes a la participació de totes aquelles persones que tinguin interès en el món de les aus.

ACTIVITATS DE L'ANT

Divendres, 31 de juliol del 2026. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies del mes de juliol del **25è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus**. Amb motiu de la celebració de l'edició 25a, s'ha afegit un nou premi per al primer classificat amb residència a Torrelles de Llobregat. Si voleu participar en aquesta edició del concurs demaneu de rebre les fotografies per correu electrònic a l'adreça: salessergi@gmail.com

PASSEJADA PER TORRELLES DE LLOBREGAT DEL CECBLL

El dissabte, 30 de maig, el CECBLL va organitzar una passejada per Torrelles de Llobregat a la qual hi va assistir el president de l'ANT, Tomás Blasco.

A continuació reproduïm l'article de l'Helena Roma publicat a la web del CECBLL sobre aquesta sortida.

Racons del Baix: passejada a Torrelles de Llobregat per conèixer aspectes relacionats amb la natura i la cultura

29 de juny de 2026

Les persones que van assistir el passat dia 30 de maig a la passejada per diversos racons de les muntanyes del poble ho van fer amb l'interès de poder conèixer aquells aspectes del nostre territori que, a vegades, poden passar més desapercebuts, però que fan entendre les relacions intimes entre l'espai natural i els trets culturals que l'han anat modificant. Perquè els nostres paratges són com són? Com ha estat l'acció humana que ha modificat el paisatge? En quins moments es produeixen aquestes variacions? Com és ara i com es preveu el futur proper?

En definitiva, la idea va ser posar èmfasi en la evolució del paisatge natural i cultural de Torrelles i poder copsar la seva importància i els trets comuns i diferencials dins de la comarca del Baix Llobregat, així com les amenaces a que s'està veient sotmès i reflexionar sobre qüestions que afecten el paisatge i la vida a aquestes contrades.

El recorregut circular es va fer des d'un dels punts més centrals del terme municipal, el Parc de Can Coll, que també fou el punt on va finalitzar. Van ser gairebé 4 hores passant per diversos indrets amb parades pels diferents interessos temàtics, un recorregut prou llarg però amb bones vistes i poc desnivell.

Dins del recorregut es va visitar el geòtop o aflorament geològic del Camí del Cementiri. Aquí es va poder copsar el procés de formació de les muntanyes del Garraf-Ordal i la conca hidrològica de Torrelles per poder explicar la situació i naixement del poble. Vàrem subratllar l'ocupació del territori en els indrets més adequats per al conreu en forma de masies i com el poble va evolucionar cap a una població agrupada ja en el segle XIX-XX.

També es va visitar una barraca de pedra seca i les seves marjades per mostrar un exemple de construccions populars dels antics camps de conreu de vinya a partir dels s. XVII i XVIII. Es va ressaltar l'abandonament i l'ocupació forestal per pinedes i bardisses per diferents circumstàncies, entre les quals la fil·loxera però sobretot, més modernament, les dificultats del conreu de secà a la muntanya i la manca de relleu generacional.

Relacionat amb la plaga de la fil·loxera es va fer una aturada a la Creu de Sant Pau zona amb orígens al s XVII on hi ha la creu que es va erigir el 1886 per demanar i pregar la fi de la plaga. Es va incidir en el paper de les creences i la religiositat tradicional per fer front a les malvestats i allò desconegut.

Seguint el recorregut per la Serra de Mossèn Corbera es va parlar del conreu del cirerer i de les seves característiques com a cultiu emblemàtic i la seca recessió gradual a tota la comarca. Posteriorment es va reflexionar sobre el bosc mediterrani i els antics oficis del bosc tan usuals i necessaris i actualment desapareguts.

Es va fer una aturada a les Penyes de Can Mas, conegudes com a Penyes de Can Riera on es va poder parlar d'aspectes geològics, del paper de l'erosió per la formació de baumes i cavitats que van servir d'abric des de la prehistòria i altres èpoques històriques i del seu paper, com a exemple, durant la Guerra Civil com amagatall d'emboscats. La visita a les coves es va descartar per la prohibició administrativa d'accés.

De baixada es va fer una aturada per parlar de la masia de Can Mas, actual Casa de Colònies, com a exemple de casa del s XV que evoluciona sobretot a mitjans del segle XIX fins convertir-se amb un gran casal amb era, construccions auxiliars, cellers, mina d'aigua, forn de calç,...

Més avall i seguint el passeig, es va parlar del procés de construcció dels ravals, típic sistema de creixement de Torrelles com a veïnats generats a partir de la parcel·lació de camps dels grans propietaris i la seva adquisició per part de famílies més humils per processos emfitèutics. N'és un bon exemple les cases del Raval Mas i les Cases del Frare. Aquests ravals sempre es construeixen al llarg dels camins tradicionals.

La caminada va finalitzar amb el convenciment que allò que moltes vegades veiem com a simple natura també conté i té l'origen en la cultura de la terra, de la tradició i de la història dels nostres pobles. Sabem que a la nostra època tenim la obligació d'estudiar, preservar i transmetre aquest llegat que contenen els racons del Baix Llobregat.

Aquest va ser l'últim dels itineraris de Racons del Baix pel curs 2025-2026. Aquesta primera edició s'ha fet a partir de la 9a Trobada d'Entitats d'Estudi del Baix Llobregat que es va fer a Olesa de Montserrat. Volem agrair a tothom que ha participat dels itineraris i sobretot a totes les entitats que ens han volgut ensenyar un racó del seu municipi.